

Nr 39.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående anslag till stationerande av bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.

(1:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 170 av herr *Arrhén* och II: 214 av herr *Staxäng*, har hemställts, att riksdagen till stationerande av ett bevakningsfartyg för sillfisket vid Island måtte för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, torde utskottet få hänvisa till dessa.

I fråga om kostnaderna för ett disponerande av kustbevakningsfartyget *Odin* för stöd åt islandsfisket under år 1949 har i motionerna åberopats följande av chefen för marinen gjorda beräkning.

Ut- och avrustningskostnader (exkl. event. haverireparationer)	cirka	50 000
Kostnader för anskaffning och installation av ekolod	»	13 000
» » » » » » asdic	»	30 000
» » » » » » radar	»	55 000
Bränslekostnader	»	50 000
Kosthåll för besättning, förmåner ombord för militär personal, särskilda gratifikationer samt hyra för civilanställd personal	»	32 000
Övriga utgifter	»	5 000
	Summa cirka	235 000.

Motionärerna ha emellertid från sakkunnigt håll inhämtat, att radar- och asdicutrustningen mycket väl kan undvaras, varför de uppgivna kostnaderna skulle kunna nedbringas med 85 000 kronor till 150 000 kronor.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtanden över motionerna från fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök samt Svenska västkustfiskarnas centralförbund.

Fiskeristyrelsen har i sitt yttrande anført bland annat följande.

I likhet med motionärerna anser fiskeristyrelsen det vara ett synnerligen be- hjärtansvärt ändamål att skänka här avsedda fiskare — som varje år under en avsevärd tid måste bedriva sitt arbete långt borta från vårt land och ofta under mycket svåra väderleksförhållanden — den trygghet, som ett bevaknings- fartyg innebär. Med beaktande av att såsom chefen för jordbruksdeparte- mentet framhållit i sammanfattningen av bilagan nionde huvudtiteln till årets statsverksproposition (s. 303) höjning av anslag innevarande år i regel ansetts böra komma i fråga endast då det gäller utgiftsstegringar, som äro av

automatisk karaktär eller eljest föranledda av tidigare fattade beslut, samt med hänsyn till de betydande kostnader, som enligt den av motionärerna framlagda beräkningen äro förenade med stationerande av ett bevakningsfartyg vid Island, kan dock fiskeristyrelsen icke i nuvarande läge tillstyrka bifall till motionerna. Fiskeristyrelsen vill i anslutning härtill framhålla, att styrelsen oavslåttligt har sin uppmärksamhet riktad på frågan och kommer att i den mån den finansiella situationen lättar förorda åtgärder i motionens syfte.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund har uppgivit.

Vid utövändet av sin näring äro de svenska sillfiskarna vid Island utsatta för många risker. Det hårda arbetet, som ofta måste utföras under ogynnsamma förhållanden, föranleder många gånger skador till liv och lem på deltagande fiskare samtidigt som de hårda påfrestningarna på båt- och redskapsmaterial även kunna giva upphov till skador, som förorsaka fiskarna stora förluster. Då säsongen för detta fiske är relativt kort, endast cirka tre månader, framstår det med så mycket större tydlighet, att snabb hjälp i ena eller andra avseendet är dubbelt värdefull, och behovet av att något göres för att härvidlag bistå fiskarna bör också kunna anses vara självklart. Frågan torde väl närmast gälla på vad sätt denna hjälp skall åstadkommas, och vi anse den bästa lösningen vara den, som föreslagits i föreliggande motioner, nämligen stationerande av ett bevaknings- eller stödfartyg i dessa farvatten under den tid fisket pågår. Kostnaden för ett sådant arrangemang skulle enligt uppgift kunna nedbringas till 150 000 kronor. Detta belopp förefaller vara ganska rimligt i jämförelse med det stora fångstvärdet, som under föregående år uppgick till något över 3,7 miljoner kronor. Det måste ju vara ett nationellt intresse att så mycket som möjligt av det inhemska behovet av islandssill kan täckas av svenska fiskare för att därigenom minska eller rent av undanröja behovet av import.

Emellertid är det oss bekant, att — vilket för övrigt också framgår av motionerna — norska staten under flera år haft ett sådant fartyg till sina fiskares disposition och att svenska fiskare i flera fall erhållit värdefull hjälp därifrån. Då vi erfarit att fiskeristyrelsen på grund av det statsfinansiella läget ansett sig böra avstyrka förslaget och sagt sig senare vilja ta upp ärendet, äro vi inställda på att frågan ej kan få sin slutgiltiga lösning under innevarande år och vilja i stället ifrågasätta om icke det redan påbörjade samarbetet med norrmännen skulle efter förhandlingar ytterligare kunna utvecklas och om icke en överenskommelse i detta avseende skulle kunna bliva till båtnad för båda parter.

Skulle statsmakterna under nuvarande förhållanden icke kunna bifalla motionerna, vilja vi därför föreslå att Kungl. Maj:t skyndsammast låter upptaga förhandlingar med Norge i och för överenskommelse om att även svenska fiskare redan under förestående säsong skola få rätt och möjlighet att vid behov begagna sig av det norska stöd- och bevakningsfartyget vid bedrivande av sillfiske vid Island. Kostnaderna för dessa hjälpmöjligheter åt svenska medborgare böra, anse vi, utgå av statsmedel.

Som sammanfattning av det anförda vilja vi framhålla, att vi på grund av det behjärtansvärda ändamålet på det livligaste tillstyrka, att anslag beviljas för stationerande av ett bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.

Utskottet. I sitt utlåtande nr 58 till 1948 års riksdag uttalade utskottet, att det med fog kunde göras gällande att en så stor grupp utövare av en för landet betydelsefull näring som de i det svenska fisket vid Island deltagande personerna, omkring 500, om möjligt borde vara jämställd med andra grupper

av medborgare i fråga om vård vid olycksfall och sjukdom. Fog syntes därför finnas för åtgärder från statens sida för att bereda dessa fiskare tillgång till sjukvård. I vad mån kostnaderna för att det fartyg, som förutsattes skola bliva ställt till förfogande för ändamålet, därjämte skulle förses med teknisk utrustning för reparation av enklare skador å fiskefartygen och för sökandet efter sill borde bestridas av statsmedel, fann utskottet tveksamt. Avgörande härvidlag syntes enligt utskottets mening vara, huruvida fiskets lönsamhet vore så ringa, att kostnaderna icke skäligen kunde bestridas av fiskarna själva.

Utskottet fann sålunda, att vissa skäl talade för att statsmedel skulle ställas till förfogande för stationering av ett dylikt bevakningsfartyg vid Island men att å andra sidan en del frågor i sammanhanget vore vanskliga att bedöma på enbart de i ärendet föreliggande uppgifterna. Med hänsyn härtill och då utskottet förutsatte, att den nyinrättade fiskeristyrelsen komme att upptaga spörsmålet till närmare prövning, syntes någon åtgärd icke för det dåvarande böra företagas.

I ärendet är emellertid upplyst, att fiskeristyrelsen väl ansett det vara ett synnerligen behjärtansvärt ändamål att skänka ifrågavarande fiskare den trygghet, som ett bevakningsfartyg innebär, men på grund av det statsfinansiella läget icke funnit det möjligt att nu tillmötesgå motionärernas önskemål.

Enligt utskottets mening tala dock så starka skäl för att stöd bör lämnas de svenska islandsfiskarna, att en utredning bör komma till stånd rörande betingelserna och formerna för ett sådant. Därvid torde bland annat övervägas, huruvida stödet bör lämnas i annan form än stationering av ett bevakningsfartyg vid Island, t. ex. genom utvidgning av det samarbete, som redan tidigare inletts med de norska myndigheterna.

Med åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 170 och II: 214 må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående betingelserna för hjälp åt de svenska sillfiskarna vid Island i de i motionerna angivna hänseendena samt beträffande lämpliga former för hjälpens anordnande ävensom till riksdagen inkomma med de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 10 maj 1949.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJALLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 38.
